

Струка (назив):		КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ		
Занимање (назив):		ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР		
Предмет (назив):		ВАЈАЊЕ		
Опис (предмета):		Стручни предмет		
Модул (наслов):		ОСНОВЕ ВАЈАЊА		
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број:	01
Сврха				
Овај модул оспособити ће ученике да стечена знања успјешно примјењују у пракси, при рјешавању креативних задатака уже струке , као и да овладају техником вајања, поступцима и материјалима.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Теорија форме, Цртање и Сликање.				
Циљеви				
Овај модул ће оспособити ученика за :				
<ul style="list-style-type: none">- развијање континуираног теоријског и практичног знања ученика из области вајања, теорије ликовних елемената и ликовних законитости;- савладавање елементарних вајарских техника;- развијање способности за спознајом изражајних карактеристика у вајању и њених могућности;- изоштравање перцепције ликовних проблема као што су облик ,пропорција и величина;- развијање мотивације, истрајности и упорности у раду;- његовање индивидуалног ликовног израза.				
Теме				
<div>1. Материјали и технике вајања</div> <div>2. Релјеф</div>				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Материјали и технике вајања	<ul style="list-style-type: none">- објасни и наброји материјале који се користе у вајарству и зна њихове карактеристике;- наброји помоћна	<ul style="list-style-type: none">- рукује средствима за вајање и другим средствима ликовног изражавања;- примјени различите врсте материјала и анализира	<ul style="list-style-type: none">- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,- испољи позитиван однос	Наставник ће: -објаснити и показати материјале који се користе и анализирати њихове карактеристике и изражајне могућности (глина, гипс, дрво, камен....);

	<p>средства за вајање и објасни њихову примјену;</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни основне законитости тродимензионалног ликовног обликовања; - препозна изражајне карактеристике одређених материјала и техника и њене могућности; 	<p>њихове карактеристике;</p> <ul style="list-style-type: none"> - употреби материјале у грађењу тродимензионалног ликовног обликовања. 	<p>према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет.</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад, 	<p>-објаснити и приказати различите технике вајања и анализирати важност поступка у практичним радовима;</p> <p>-објаснити и приказати фазе рада у тродимензионалном обликовању и анализирати на примјерима;</p> <p>-објаснити начин правилног одабира материјала који ће користити у практичним радовима;</p> <p>-мотивисати ученике да правилно употребљавају материјале у грађењу тродимензионалног ликовног обликовања.</p>
2.Релјеф	<ul style="list-style-type: none"> - објасни и наведе подјелу скулптуре и уочи разлику између скулптуре и пластике; - наведе врсте релјефа и њихове карактеристике; - наброји фазе рада у обликовању релјефа; - препозна материјале за израду релјефа; 	<ul style="list-style-type: none"> - користи приборе и материјале при практичној изради релјефа; - користи систематичност и поступност у изради практичног рада; - одлије негатив и позитив личне ликовне креације (релјефа); - формира и изрази своју оригиналну ликовну креацију од идејног рјешења до завршне обраде; 	<ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити и показати разлике између скулптуре и пластике; -објаснити и показати врсте релјефа и њихове карактеристике; -објаснити и демонстрирати фазе рада у обликовању релјефа; -објаснити и показати материјале за израду релјефа и анализирати њихове карактеристике и изражајне могућности; -објаснити израду практичних радова(скице и цртежи за релјеф); -објаснити израду практичних радова(обликовање релјефа у глини);

				-објаснити израду практичних радова(одливање једнодјелног калупа у гипсу); -објаснити израду практичних радова(одливање позитива релјефа у гипсу и завршна обрада);
Интеграција				
Цртање Сликање Историја умјетности				
Извори				
- уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; - друга стручна и теоријска литература;				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР			
Предмет (назив):	ВАЈАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ И СЛОБОДНЕ ФОРМЕ			
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Овај модул оспособити ће ученике да стечена знања успјешно примјењују у пракси, при рјешавању креативних задатака уже струке , као и да овладају техником вајања, поступцима и материјалима и упознају основне законитости тродимензионалног ликовног обликовања.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Вајање, модул 01				
Циљеви				
Овај модул оспособљава ученике за:				
<ul style="list-style-type: none"> - развијање континуираног теоријског и практичног знања ученика из области вајања, теорије ликовних елемената и ликовних законитости; - развијање ликовног језика кроз самосталан практичан рад у области вајања; - савладавање елементарних ликовних проблема који се тичу облика и форме као просторног феномена; - савладавање законитости тродимензионалног обликовања; - развијање и унапређивање ликовног језика и креативности; - формирање естетских критеријума; - развијање способности за спознајом изражајних карактеристика у вајању и њених могућности; - изоштравање перцепције ликовних проблема као што су облик ,пропорција и величина; - развијање мотивације, истрајности и упорности у раду; 				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Коцка, лопта и полулопта 2. Конкавно конвексна и чврста форма 3. Продори и отвори у форми 4. Вајање слободних форми 				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Коцка, лопта и полулопта	- објасни појам облика;	- рукује средствима за моделовање и другим средствима ликовног изражавања;	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,	Наставник ће:
	- објасни разлику између геометријски правилних и органски неправилних облика;	- употреби алат и материјал потребан за израду практичног рада;	- ефикасно планира и организује вријеме,	-објаснити појам облика, његове карактеристике;
	- објасни тродимензионалност маса;	- обавља цијели процес од идеје до завршног практичног рада;	- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет.	-извршити анализу облика на примјерима;
	- препозна изражајне карактеристике материјала и њихове могућности;	- изврши кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења;	- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,	-објаснити разлику између геометријски правилних и органски неправилних облика;
	- објасни начин израде скице, цртежа као идејну припрему за израду практичног рада;		- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад,	-објаснити и приказати начин израде скице,цртежа као идејну припрему за израду практичног рада;
	- објасни израду калупа од гипса;		- испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима,	- извршити кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења;
			- испољи иницијативу и предузимљивост,	-објаснити израду практичног рада у глини (варијације геометријских облика рашчлањивањем или прекомпоновањем у нова просторна рјешења);
			- показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид,	-објаснити и демонстрирати израду калупа од гипса;
			- испољава одличну способност	-објаснити и демонстрирати одливање модела;
				-објаснити и демонстрирати завршну обраду модела израђеног

			<p>за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација,</p> <p>- испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.</p>	<p>од гипса;</p>
<p>2. Конкавно конвексна и чврста форма</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препозна које форме су чврсте и стабилне; - објасни разлику између конкавне и конвексне форме; - препозна карактеристике напрегнуте форме; - објасни израду практичних радова ; 	<ul style="list-style-type: none"> - користи систематичност и поступност у грађењу скице и цртежа као идеје за практичан рад; - представи различите величине и облике примјењујући различите форме; - употреби материјал и алат потребан за израду практичног рада; - обавља процес од идеје до израде практичног рада; 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити појам чврсте и стабилне форме и приказати на примјерима; - објаснити разлику између конкавне и конвексне форме и приказати примјере; - објаснити појам напрегнуте форме и показати примјере; - објаснити величину као поређење у општим оквирима умјетничког дјела; - извршити анализу пропорције користећи презентацију различитих величина и облика у простору; - објаснити израду практичних радова (скице и цртежи); - извршити кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења; - објаснити израду практичног рада у глини, одливање калупа, 	

				модела и завршну обраду;
3. Продори и отвори у форми	<ul style="list-style-type: none"> - објасни појам продора и отвора у форми; - објасни принцип израде вишедјелног калупа; - објасни израду практичних радова ; 	<ul style="list-style-type: none"> - примјени поступак геометризације форме; - користи систематичност и поступност у раду; - примјени знање стечено о облику и форми у стварању оригиналне и индивидуалне креације; - обавља процес од идеје до израде практичног рада; - изради једнодјелни или дводјелни калуп за изливање гипсаног модела; 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити и показати на примјерима продоре и отворе у форми у циљу њихове примјене у практичним радовима; - израда практичних радова; (скица и цртежа); - извршити кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења; - објаснити израду практичних радова (моделовање форме у глини); - објаснити израду практичних радова (одливање вишедјелног калупа у гипсу); - демонстрирати и објаснити принцип израде вишедјелног калупа; - објаснити израду практичних радова (одливање модела у гипсу и завршна обрада);

4.Вајање слободних форми	<ul style="list-style-type: none"> - објасни појам слободне форме; - објасни важност компоновања, пропорција и односа маса као основног изражајног средства у обликовању слободне форме; - објасни улогу форме и садржаја у умјетничком дјелу; - објасни и наброји материјале који се користе у вајарству и зна њихове карактеристике; - наброји помоћна средства за вајање и објасни њихову примјену; 	<ul style="list-style-type: none"> - проналази оригинална ликовна рјешења; - изради практичан рад од идејног рјешења (скице, цртежа) до скулптуре; - користи алате и материјале; - изради вишедјелни калуп од гипса; - одлије скулптуру од гипса и уради завршну обраду; 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити појам слободне форме у области скулптуре; - приказати и заједнички анализирати примјере слободне форме на скулптурама; - објаснити израду практичних радова (скице и цртези); - објаснити израду практичног рада (одливање вишедјелног калупа од гипса); - објаснити израду практичног рада (одливање скулптуре у гипсу); - објаснити израду практичног рада (завршна обрада); - објаснити и демонстрирати различите технике патинирања готове скулптуре; - објаснити практично патинирање завршених скулптура;
Интеграција				
Цртање Сликање Историја умјетности				
Извори				

- уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске
- друга стручна и теоријска литература;

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив):		КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ		
Занимање (назив):		ЛИКОВНИ ТЕХНИЧАР		
Предмет (назив):		ВАЈАЊЕ		
Опис (предмета):		Стручни предмет		
Модул (наслов):		АНАЛИТИЧКО ВАЈАЊЕ		
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број:	03
Сврха				
Овај модул оспособити ће ученике да стечена знања успјешно примјењују у пракси, при рјешавању задатака уже струке , као и да овладају техником вајања, поступцима и материјалима и упознају основне законитости тродимензионалног ликовног обликовања.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Вајање из модула 01 и 02.				
Циљеви				
Овај модул ће оспособити ученика за:				
<ul style="list-style-type: none">- развијање континуираног теоријског и практичног знања ученика из области вајања, теорије ликовних елемената и ликовних законитости;- развијање ликовног језика кроз самосталан практичан рад у области вајања;- савладавање елементарних ликовних проблема који се тичу облика и форме као просторног феномена;- развијање способности за спознајом изражајних карактеристика у вајању и њених могућности;- изоштравање перцепције ликовних проблема као што су облик ,пропорција и величина;- развијање мотивације, истрајности и упорности у раду;				
Теме				
<div>1. Вајање дјелова тијела по гипсаном моделу</div> <div>2. Полуфигура</div> <div>3. Фигура</div>				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			

1.Вајање дјелова тијела по гипсаном моделу	<ul style="list-style-type: none"> - објасни повезаност између облика и величине; - објасни појам облика; - препозна разлику између геометријски правилних и органски неправилних облика; - препозна тродимензионалност маса; - препозна изражајне карактеристике материјала и њихове могућности; 	<ul style="list-style-type: none"> - рукује средствима за моделовање и другим средствима ликовног изражавања; - употреби алат и материјал потребан за израду практичног рада; - изради детаљну студију дјелова тијела у глини; - изврши анализу форме и облика; 	<ul style="list-style-type: none"> - савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет. - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити појам облика, његове карактеристике; - извршити анализу облика на примјерима; - објаснити разлику између геометријски правилних и органски неправилних облика; - објаснити и приказати начин израде скице, цртежа као идејну припрему за израду практичног рада; - извршити кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења; - објаснити израду практичног рада у глини (варијације геометријских облика рашчлањивањем или прекомпоновањем у нова просторна рјешења); - објаснити и демонстрирати израду калупа од гипса; - објаснити и демонстрирати одливање модела; - објаснити и демонстрирати завршну обраду модела израђеног од гипса;
---	--	---	---	---

2. Полуфигура	<ul style="list-style-type: none"> - препозна пропорционалност модела, детаља и цјелине; - објасни значај наглашавања карактера модела; - препозна и разликује детаљ у оквиру цјелине; 	<ul style="list-style-type: none"> - изрази различите квалитете моделоване површине; - изврши анализу форме и облика; - користи систематичност и поступност у грађењу скице и цртежа као идеје за практичан рад; - представи различите величине и облике примјењујући различите форме; - употреби материјал и алат потребан за израду практичног рада; - обавља процес од идеје до израде практичног рада; - изради вишедјелни калуп за изливање гипсаног модела. 	<ul style="list-style-type: none"> - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити значај пропорције; - извршити анализу пропорције полуфигуре на примјерима; - објаснити значај детаља у оквиру цјелине; - објаснити величину као поређење у општим оквирима умјетничког дјела; - извршити анализу пропорције користећи презентацију различитих величина и облика у простору; - објаснити израду практичних радова(скице и цртежи); - извршити кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења; - објаснити израду практичног рада у глини, одливање калупа, модела и завршну обраду;
3. Фигура	<ul style="list-style-type: none"> - препозна пропорционалност модела, детаља и цјелине; - објасни значај наглашавања карактера модела; 	<ul style="list-style-type: none"> - изрази различите квалитете моделоване површине; - изврши анализу форме и облика; - користи систематичност и поступност у грађењу скице и цртежа као идеје за 		<p>-Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити значај пропорције; - извршити анализу пропорције полуфигуре на примјерима; - објаснити значај детаља у оквиру цјелине;

	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и разликује детаљ у оквиру цјелине; 	<ul style="list-style-type: none"> - практичан рад; - представи различите величине и облике примјењујући различите форме; - употреби материјал и алат потребан за израду практичног рада; - обавља процес од идеје до израде практичног рада; - изradi вишедјелни калуп за изливање гипсаног модела. 		<ul style="list-style-type: none"> - објаснити величину као поређење у општим оквирима умјетничког дјела; - извршити анализу пропорције користећи презентацију различитих величина и облика у простору; - објаснити израду практичних радова (скице и цртежи); - извршити кориговање скица и цртежа и заједнички изабрати најбоља рјешења; - објаснити израду практичног рада у глини, одливање калупа, модела и завршну обраду;
Интеграција				
Цртање Сликање Историја умјетности Пластична анатомија				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; - друга стручна и теоријска литература; 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				